

“Statistiek moet je hebben, anders slaan ze je dood met gevoelens en ideeën”, dat leerde ik jaren geleden van collega John Vanherrewegen.

Het belang van statistiek en brandonderzoek

Goede sensibiliseringsacties rond brandpreventie en brandveiligheid zijn ondersteund door cijfers en statistieken. Belangrijk is om te vertrekken vanuit:

- // statistieken van de brandweerinterventies
- // resultaten van enquêtes bij burgers
- // statistieken van het aantal fatale woningbranden
- // brandonderzoek

Statistieken van brandweerinterventies

Bij FOD Binnenlandse Zaken staat het Federaal Kenniscentrum voor de Civiele Veiligheid (KCCE) in voor de verzameling en de verwerking van cijfermateriaal van brandweerinter-

venties.

Eind maart van dit jaar publiceerde het KCCE de “statistiek Belgische brandweer 2015”

http://libz.files.emailing.belgium.be/files/la_ibz/data/File/sc/2018/Statistieken_Belgische_brandweer_2015.pdf

De statistische gegevens van 2015 zijn een overzicht van 91% van de Belgische brandweerkorpsen (of 227 van de 250). Voor de statistieken van 2014 en 2013 kwamen de gegevens van 78% van de brandweerkorpsen. Voor 2012 was dit op basis van 73% van de brandweerkorpsen.

De dag dat 100% van de brandweerposten (en nu hulpverleningszones) de gegevens van hun interventies ingeven, kunnen we (eindelijk) beschikken over complete én correcte interventiecijfers voor België.

Resultaten van enquêtes bij burgers

Om de twee jaar organiseert de Algemene Directie Veiligheid en Preventie van Binnenlandse Zaken in samenwerking met vzw ANPI de Brandpreventiemonitor. De laatste meting in 2016 werd online georganiseerd d.m.v. een representatieve steekproef van 2.000 respondenten van 25 jaar en ouder. In 2010 en 2012 werden de metingen face-to-face georganiseerd, in 2014 werd zowel face-to-face als online bevraagd. Hieruit kunnen we dus iets leren uit de kennis, de ervaringen en het gedrag van de Belg bij brand.

De resultaten van 2016 kan je vinden op https://www.anpi.belsites/default/files/libz_-_brandpreventiemonitor_2016_-_final.pdf.

Enkele opvallende en belangrijke vaststellingen:

- // 1 op 4 Belgen denkt nooit aan brandveiligheid
- // 14% staat niet open voor rookmelders
- // 4 op 10 onderhoudt zijn / haar rookmelder(s) niet
- // 4 op 10 Belgen heeft een vluchtplan
- // 68 % heeft rookmelders, met een gemiddelde van 2,6 rookmelders.

Regionale verschillen rookmelders:

- // 86% van de woningen in Wallonië is uitgerust met een rookmelder
- // in Brussel is dit 75% van de woningen
- // in Vlaanderen is dit 57% van de woningen

Slechts 20% van de eigenaars die de woning zelf gebouwd heeft, heeft met zijn architect gesproken over brandpreventie.

7 op 10 Belgen vinden aangepast advies en bijstand van de verzekeraar belangrijk om de woning te beschermen tegen brand.

De kennis van de Belgen over rookmelders blijft zeer beperkt. Men is nog steeds slecht op de hoogte van het juiste onderhoud en de correcte levensduur van de batterij. 4 op 10 Belgen onderhouden de rookmelder(s) niet.

Statistiek fatale woningbranden

Aangezien er geen officiële cijfers bestaan in België over het aantal doden veroorzaakt door woningbranden, ben ik hiermee gestart in 2014. Uiteraard beschik ik niet over alle gegevens, maar het is een aanzet om gericht werk te maken van brandveiligheid. Je kan immers geen campagnes en sensibiliserende

acties opstarten als je niet weet waar de branden gebeuren, hoe deze ontstaan en wie de slachtoffers zijn. Alle gekende gevallen van zelfdoding zijn uit de cijfers gehaald. Ik hoop dat men in de toekomst meer inzet op statistiek en brandonderzoek. Als je brandweerman bent en dit leest: wat was de vermoedelijke brandoorzaak van je laatste brandinterventie? Waar is de brand ontstaan? Waren er rookmelders? Hebben deze gewerkt? Is er een rookmelder in de kamer waar de brand is ontstaan? Hoe was het vluchtgedrag van de bewoners? Waren er slachtoffers?

Analyse fatale woningbranden

De cijfers van 2017 in België

In 2017 eisten woningbranden in België minstens 53 doden, waarvan 20 vrouwen en 32 mannen. Bij 1 dode is het geslacht mij onbekend. 23 stierven in Wallonië, 4 in Brussel en 26 in Vlaanderen. 31 van de slachtoffers overleden 's nachts of in

Fireforum wil dit initiatief mee ondersteunen. Daarom plaatsen we op de Fireforum website een link naar de de enquêtepagina <http://bit.ly/2axjrQe>.

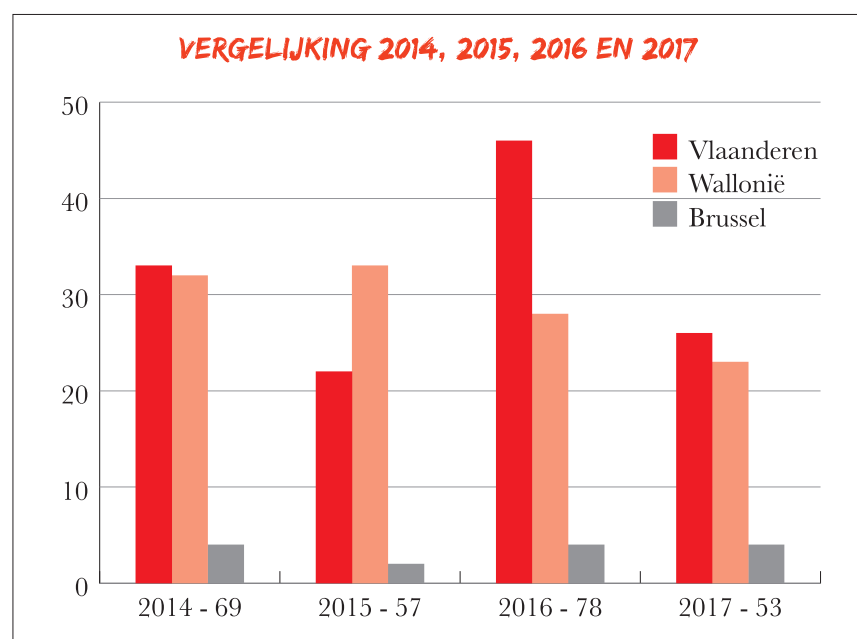

Indien je beschikt over informatie van woningbranden met doden of gewonden, deel dan deze informatie met ons. Enkel op deze manier kunnen we samen deze belangrijke gegevens verder in kaart brengen en samen werken aan meer brandveiligheid.

de avond.

Van de 53 slachtoffers waren er 5 jonger dan 12 jaar.

Het jongste slachtoffer was ongeboren en het oudste slachtoffer 98 jaar. De gemiddelde leeftijd van de doden

door woningbranden is 57,8 jaar. Van 2 slachtoffers is de leeftijd mij niet bekend.

Vergelijking met Nederland

In Nederland (16,8 miljoen inwoners tegenover 11,2 miljoen in België) eisten woningbranden in 2014 30 doden, in 2015 31 doden, in 2016 37 doden. Het cijfer voor 2017 staat op 28 dodelijke slachtoffers.

Brandonderzoek

Hopelijk volgt men snel het voorbeeld van brandweer Nederland en gaat, zoals bij hen, elke hulpverleningszone een “team brandonderzoek” hebben. Uit brandonderzoek kan enorm veel geleerd worden, zowel qua preventie als interventie.

Blijven inzetten op voldoende rookmelders en een vluchtplan

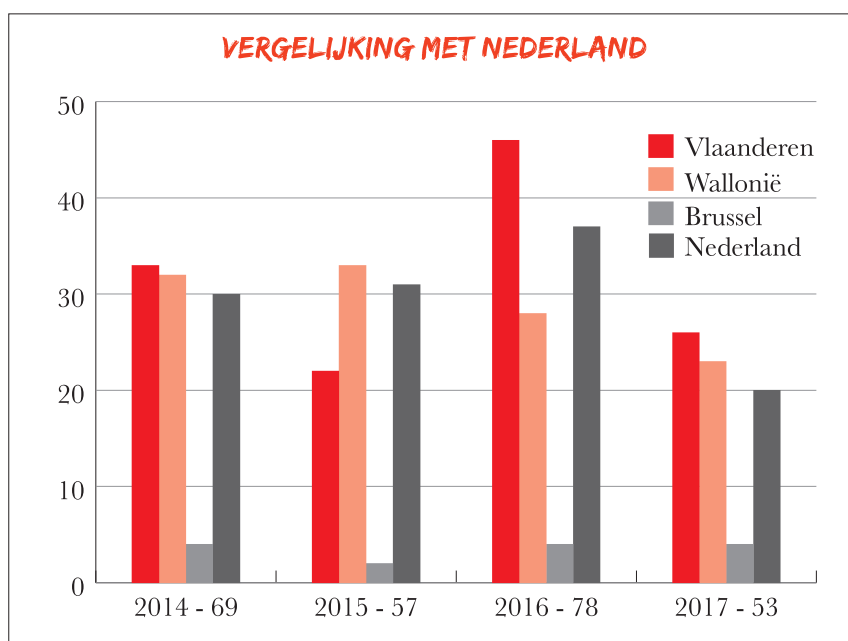
In Vlaanderen zijn vanaf 2020 rookmelders verplicht voor alle woningen. Nu is dit reeds verplicht voor nieuwbouw woningen en bij renovatiewerken (met stedenbouwkundige vergunning). Ook

voor sociale en private huurwoningen is er een gefaseerde aanpak zodat eind dit jaar quasi alle huurwoningen uitgerust zullen moeten zijn met rookmelders. In Wallonië en Brussel zijn er reeds

langer verplichtingen om rookmelders te plaatsen. De minimum wettelijke verplichting¹ volstaat echter niet! Plaats dus meerdere rookmelders en voorzie een vluchtplan.

Meer dan ooit wil ik het belang van voldoende rookmelders en een afgesproken vluchtplan benadrukken. We kunnen immers drastisch het aantal doden en gewonden door woningbranden laten dalen door het plaatsen van voldoende rookmelders. Belangrijk is om alle kamers te voorzien van een rookmelder, met als uitzondering de keuken, de badkamer en de garage. Maar hier is uiteraard ook een risico op brand, dus plaats een rookmelder in de nabijheid van deze lokalen.

Op de kinderkamers en alle slaapkamers hoort dus een rookmelder. Rookmelders stoppen uiteraard geen brand, maar voldoende werkende rookmelders (dus goed geplaatst en onderhouden) gaan een snelle verwittiging geven zodat vluchten nog mogelijk is. Dankzij het plaatsen van voldoende

¹ <https://www.belgium.be/nl/huisvesting/huisvestingsproblemen/brand/rookmelders>
https://www.belgium.be/fr/logement/problemes_de_logement/incendie/detecteurs_de_fumee

rookmelders en een vooraf afgesproken vluchtplan kunnen inderdaad enorm veel levens gered worden. Veel te weinig mensen beseffen immers dat als er 's nachts een brand uitbreekt je heel weinig kans hebt om tijdig wakker te worden. Als je slaapt, ruik je immers niets. Rookmelders zullen je tijdig verwittigen.

Eén rookmelder per verdieping is te weinig. Stel, je plaatst een rookmelder in de nachthal en er breekt brand uit in de slaapkamer van je kind. Het duurt dan tot de rook aan de rookmelder komt voordat je verwittigd wordt. De rookmelder gaat te laat alarm geven.

In grotere woningen kan je best kiezen voor gekoppelde rookmelders zodat het alarm op meerdere plaatsen hoorbaar is. Zorg in elk geval dat de rookmelders in afgelegen lokalen, bijv. een berging of garage, hoorbaar zijn tot in de slaapkamer. Gekoppelde rookmelders leveren hier tijdswinst op.

Voor personen die niet mobiel zijn, zijn uiteraard aanvullende maatregelen nodig, bijvoorbeeld een woningsprinkler.

Afhankelijk van de mobiliteit en het waarnemend vermogen van de bewoners, hun gedrag (bijv. invloed van alcohol, drugs, kalmeer- of slaappillen, bluspoging verkeerd inschatten, niet overgaan tot evacuatie, terug binnengaan in woning) en het aantal werkende rookmelders kan je spreken van een verhoging van de levenskans van 50 tot 100%.

Verandering begint bij ons allemaal. Samen kunnen we meer realiseren en zorgen voor een brandveiligere en brandweerdereiliger België. Laat ons er werk van maken!

TIM RENDERS

brandpreventieadviseur
tim.renders@hvzoost.be
HVZ Oost, Vlaams-Brabant

ENGIE
Fabricom

Geïntegreerde veiligheids- & audiovisuele systemen

Onze oplossingen

- Toegangscontrole
- Technische alarmen
- Camerabewaking
- Inbraakdetectie
- Biometrische systemen
- Branddetectie
- Mobiele beveiligingssystemen
- Perimeterbewaking
- Video Content Analysis (VCA)
- Gezichtsherkenning / identificatie
- Nummerplaatherkenning (ANPR)
- Overkoepelende beheerssystemen
- Videoplatformen
- Software-integratie
- Installatie en implementatie
- Helpdesk en 24/7 bijstand

TOEGANGS-
CONTROLE

CAMERA-
BEWAKING

INBRAAK

BRAND

AUDIOVISUEEL

ENGIE Fabricom
Departement security & audiovisual
☎ +32 3 871 15 00
Secr.security@engie.com

www.engie-fabricom.be